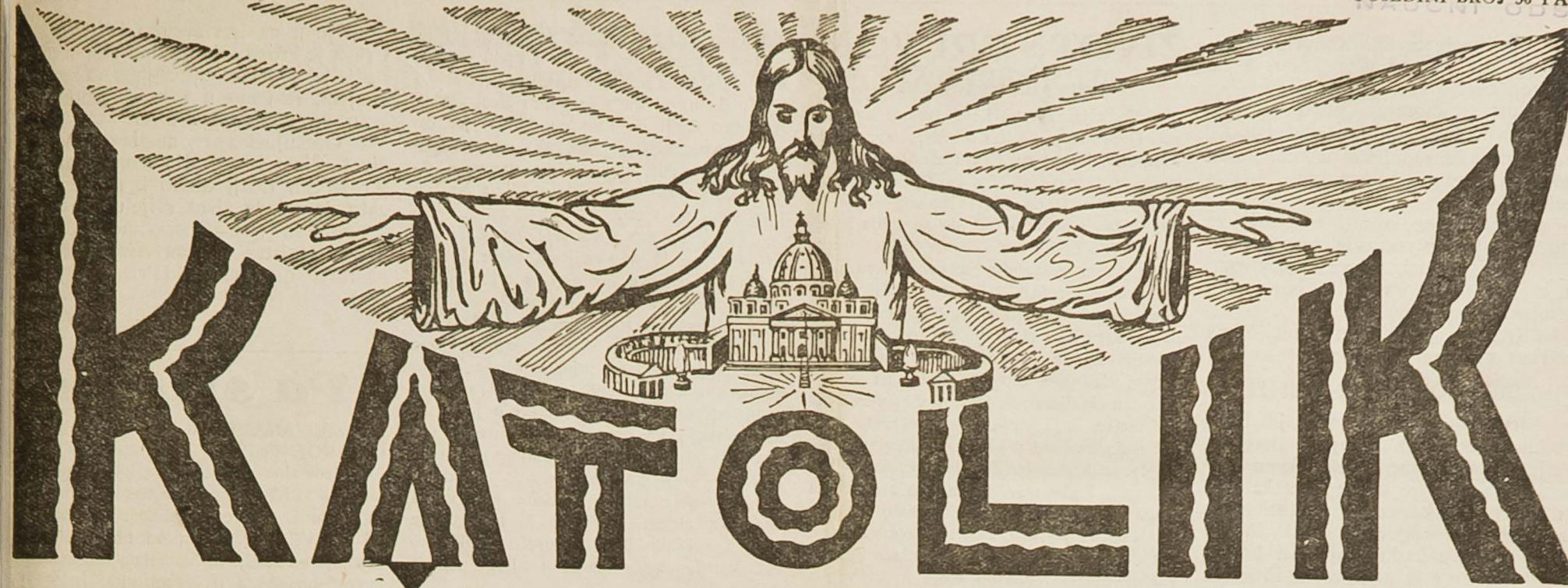

OSTARINA PLACENA U GOTOVU.

LIST IZLASI TJEDNO. GODISNJA PRET-
PLATA 30 DIN. ZA INOZEMSTVO 60.—
OGLASI PO NAROCITOJ TARIFI.

GODINA VIII.

Sibenik, 29. kolovoza 1937.

BROJ 35.

RUKOPISI SE NE VRAČAJU — ADRESA
UREDNIŠTVA I UPRAVE: SIBENIK pp. 17.

Sveti se . . .

Veličanstvene su ljetne večeri; veličanstvene su one u Primorju, ad sunce toči svoju krv po malim valama i po širokoj pučini, ali i na nedoglednim ravnicama, po kojima se, mjesto mora, talasa pšenica, raž i ječam... I ljetne noći su čarljive; noći, u kojima mjesečina ke svoja paučinasta tkanja i s njima pokriva sure vrleti, pitoma proljai i sanjiva jezera.

Ali što je sve to, sva ta ljepota, pred veličanstvom i ljepotom onoga kojega se imenu klanja sva o koljeno na nebu, na zemlji i pod emljom? Što je sve to pred vječanstvom Božnjim?

More i kopno, brda i doline, unce i mjesec opažamo očima i ako saznajemo za njihove čari, ili kad bismo isto tako mogli vidjeti i Bogu, koji je čisti i savršeni duh, onda bi za nas sva zemaljska epota izgubila vrijednost i privlastost. Tada bismo bili ispunjeni potpuno opijeni samo Božjom potpotom!

Nu što je sakriveno očima, niskriveno našem razumu i duhu. Uh otkriva najdeblje zastore tjesnosti i proniče bit stvari i osoba. Pa tako se može i Bogu, iako čisti duh, bar donekle približiti upoznati Njegovu ljestvu.

Bog je velik! I lijep, i dobar, i zvišen, i veličanstven. Pa ipak uđi Ga vrijedaju, psuju i prokliju. Nazivaju Ga najpogrđnjim imenima, kakvim čovjek nikada, ti u ljetini, ne naziva čovjeka.

— Sveti se ime Tvoje... — ako nas je sam Gospodin učio oliti. Tako se dnevno po milijunu ponavlja. Tako moli krvavo ore za vrijeme divnih ljetnih vjetri i vrhunci gora okupani prozitom mjesecinom. A ipak — ipak ima koji Ga blate i ponizuju pod svih stvorova.

Jednom je svečano objavljeno naredeno: Ne spominji ime a Gospodina Boga spona u zaluđu! — Dakle: ne spominji u zaluđu, bez potrebe! što onda da kažemo za one ko to veliko i najzuvišenije ime izvaraju uz najpogrđnije i najjusnije kletve i psovke!?

Nekoć je prorok Jeremija moh: Neka usahne jezik moj, ako zaboravim tebe, Jeruzaleme! ... A nas vase, velikim glasom, nebo zemlja: Neka usahnu, Gospodine, otrovnji i paklenski jezici psoča koji zaboravljaju na ljestvu,

Svoje ne damo - u tuđe ne diramo!

Uloga rodoljubne omladine

Jedan ugledan hrvatski rodoljub je ovih dana u dnevnim novinama napisao: Čovjek kršćan treba da oprosti uvrede njemu lično nanesene. Ne možemo ni uime kršćanstva ni uime čovještva od njega zahtijevati da i zaboravi sva zlodjela što mu ih je neko nanio, pogotovo kad tomu nije dao povoda, a život njegov dnevnii glasni je svjedok da je to čovjek poštene prošlosti i sadašnjosti. Ali narod, to treba dobro istaknuti, ne samo da ne mora, nego ni ne smije zaboraviti zlodjela njemu nepravedno nanesena. Narod koji brzo zaboravlja sramote i ponize, koja su mu drugi spremali i počinjali, nije dostojan da živi!

Ako meni lično ko i košulju razdere, oprostiu mu, i mogu misliti da je to učinio u pjanom stanju, časovito uzbudjenju, radi ovoga ili onoga; ali kad je u pitanju narod, narodno dobro i čast, koja nije predmet napadaja i zlostavljanja trenutačne uzbudnosti, nego paklenski smišljenog i pripremanog rada da se naškodi, blasti, sramoti, sakati i mrcvari, onda se ne može tražiti ni uime Božje ni uime čovječanske ljubavi da se oprosti i zaboravi naneseno zlo i nepravdu.

Sela naše domovine, posebice dalmatinskoga primorja, mogli bismo grupirati u više skupina s različitoga gledišta — s obzirom na gospodarski, politički, vjerski, prosvjetni život.

Zada mislimo samo na jedno. Na nepošten i upravo lopovski rad političkih ljudi u ovo dvadeset i nešto manje godina unatrag. I ljejmjerski rad onih, koji se nisu rodili kod nas, nego su izvana naručeni bili da nas traju i razdvajaju, i rad, podli i izdajnički, prodanih duša, koje su za Judine pare trgali veo s časnog lika patničke hrvatske zemlje, vrijedni su prezira.

Uistinu je čovjek najveća zagonetka, i najveće pitanje na koje je najteže odgovoriti. I znamo to, da nikada ista kapa ne će pristajati za svaku glavu, ni svaka cipela za svaku nogu. Ali znamo i to, da bi svi čla-

novi jednoga naroda u temeljnim i osnovnim pitanjima, kojima stoji i pada njegov opstanak, morali biti jedinstveni. I svaki onaj koji potgriza ove osnovne temelje svakoga naroda, ubojava je toga naroda, a ako je i član tog naroda, ne samo da je odmetnik, nego i samoubojica.

Nikakvi politikanti nismo kada govorimo o ovim osnovnim pitanjima. Nama je do načela!

Da li je to prokletstvo ili kleta sudbina što u svomu krilu uvijek imamo i plačenika i zavedenih duša? Jesmo li sami tomu krivi i koliko smo krivi? To sada nisu pitanja na koja odgovaramo.

Cinjenica je ta — da još ima mjestâ i krajeva u kojima dolazi do izražaja podli i podmukli rad pokvarenih duša, smrtnih neprijatelja svega što je obilježeno hrvatskim imenom; još ima plaćenih duša koje omamljuju i zavaravaju neupućene.

Najoštira riječ, najpogrđniji naziv ne bi bio dovoljan da se u pravom svijetu iznese duša zlobnih ubojica i samoubojica u našem narodnom životu.

To je teška pilula koju moramo gutati.

Svijesni rodoljubi, posebice omladina sela i grada, koja na prsimo nosi znak Križa, mora biti svijesna uloge koju ima odigrati.

Prva stvar koja ne smije nikada nikomu sači s uma jest: nesvijesni pojedinci i zavedene skupine u našim selima braća su naše krv i našega roda. Na čazne izazove ne smijemo odgovarati izazovima, jer to vodi do krv i neprijateljstva do groba. A ništa drugo ni ne žele i za nictim drugim ni ne idu oni koji su, osobito zadnje vrijeme, pokazali ne samo koliko nas „vole“, nego i kako su protiv toga da nam se dade ono što je najmanje i što nam po pravu Božjem i čovječjem ide (konkordat).

Druga stvar koju također ne smijemo nikada smetnuti s uma jest: rasrinkavati rad podlih i plaćenih du-

ša koje vrše crnu i jadnu ulogu u životu teške sadašnjice. I pred Bogom i pred čovjekom će odgovarati za svaku kap i svaku ozledu što ju je zadao brat bratu, rođeni Hrvat rođenom Hrvatu, a sve hvaleći lopovskoj, podloj i izdajničkoj raboti raznih mračnih tipova koji jedno govore, drugo misle, treće rade.

Ko je širokogrudniji od ljudi s evandeoskom naukom! A takvi smo mi! I ne samo da ne mrzimo nikoga, nego i svakomu nosimo grančicu maslinovu — znak mira. Ali nam je i sveto načelo: svoje ne damo, u tuđe ne diramo. Ako je protiv toga, taj ne ma u sebi ništa što čovjeka čini čovjekom.

Ima razloga zašto smo ovo napisali!

Hrvatski rodoljubi, posebice svijesna omladina ne smije nasijedati. Prva uloga ima biti: razdora mora nestati, a s lopovskim i plačeničkim tipovima trgati!

Junior

Katoličke pobjede

FRANCUSKI ŽOSISTI
(1927.—1937.)

Belgijski žosisti su 1935. godine proslavili desetgodisnjicu svoga plodonosnog rada. Ove pak godine francuski žosisti slave svoju desetgodisnjicu.

Vrlo zanosno govore o velikom broju svojih pristaša. Iz njihovih riječi odzvanja ponos i svijest da su učinili nešto i da imaju pravo govoriti o tom uspjehu.

Poslušajmo nekoliko njihovih riječi:

„Godine 1927. je u ovoj zemlji prvi put zaledršala žosistička zastava... Godine 1937. ćemo zaposjeti najveći stadion prijestolnice da mogu na nj doći gusti redovi mladih radnika, koje smo pridobili za naš ideal.

Za naš žosistički program, koji je kroz ovih deset godina postao poznat u kavanama, kinima i javnim dvorana, pred širokom javnošću će se oduševljeno izjaviti šezdeset tisuća mlađih radnika i radnica.

dostojanstvo i veličinu svetoga imena Tvojega.

Sveti Bernardo, divan »Gospin vitez«, zatvorio bi se u svoju usku, nisku i tamnu celiju u samostanu Clairvaux, pa bi dug, sa sve većim ushićenjem, ponavljaо same dvije riječi: »Bođ i ja«. U tim riječima nalazio bi on toliko more bogatstva i uzvišenih opreka, da bi mu jedan sat u takvom razmatranju minuo kao trenutačni hip.

Svaki narod ima svojih mana. Jedni su pijanci, drugi lijencine, treći rasipnici. A Hrvati? Njih slobodno možemo nazvati psovaca!

Kad se vrapci ujutro bude i počnu čavrlnati na krovovinu, Hr-

vat psuje; kad upeče sunčano podne, da moraš brisati znoj sa čela, Hrvat psuje; kad hladni vjetar u noći drma prozorima i vratima, opepet se ispod hrvatskih krovova čuje pogrdivanje svetog imena Božjega. Tako u svakoj zgodici i nezgodi, u nezadovoljstvu i nesreći, u tuzi, ali, katkada, i u veselju.

Nije onda ništa čudno da se uobičajila, kao kakva poslovica, riječ: Psuje kao Hrvat.

Zato je zagrebački nadbiskup-koadjutor, upravo zadnjih dana, pozvao svoje svećenstvo, vlasti, pa i čitav hrvatski narod, u borbu proti kletoj psovci, koja je Hrvatima već toliko ušla u krv, da im je postala druga narav.

Tom pozivu moramo se svi odazvati. Svi naši biskupi neka u tom smislu izdaju naputke, a mi, svećenici i vjernici, provadajmo ih u život. Ni vlasti se ne smiju oglješiti tom pozivu. Doduše, i dosad su postojali zakoni koji su pod kaznom zabranjivali psovku, ali ti zakoni su se samo tiskali u tiskarama i čitali u uredima, ali su se vrlo slabo provadali i primjenjivali.

Ako se složno borimo za svoju narodnu slobodu, onda se složimo i u borbi da se jednom i među hrvatskim narodom bude pravo i doстојno svetilo ime Božje.

Ig.

Prodor je uspio! Kongres je samo postaja na našem pohodu, a ne konac i cilj!

Sutra se moraju vijati naše zastave na čelu dvaju milijuna radnika.

Sutra će radnička omladina biti podignute glave i ponosna, čista i vesela.

Sutra će se morati ukloniti sve što tu omladinu ponizuje, tare i kvari.

Mladi radnici, mi vas pozivljemo u boj za našu pravdu, u boj za to oslobodilačko djelo!"

Kratko i jasno je u tim riječima zacrtan program žosizma.

BERGSON — KONVERTIT

Jedan od najvećih sadašnjih francuskih filozofa bez sumnje je Bergson. Prije nekoga vremena se o njemu proširila vijest, da je pristupio u katoličku Crkvu. Dokazalo se medutim, da ta vijest ne odgovara istini. Povod je za to dala zadnja njegova knjiga „La pensée et le mouvant“. Profesor katoličkog instituta u Toulouse-u p. Gorce je pokazao veliko suglasje Bergsonove filozofije sa filozofijom sv. Tome Akvinskog. Pokazao je, da Bergson vjeruje u opstanak svijeta neodvisno od čovečjega spoznavanja i u Boga koji nije izmišljotina ljudskoguma nego svemogući Stvoritelj.

I prije kratkoga vremena se ponovo počelo govoriti o njegovom obraćenju. No ovaj put se to pokazalo istinito: vijest o njegovom pristupu se potvrdila. Glasoviti francuski filozof se nije približio sv. Tomi, nego je pošao onamo kamo vodi zdrava filozofija — u Crkvu.

Doista, moderni se svijet polako vraća k Tomi — Crkvi.

KATOLICIZAM U SJEV. AMERICI

U Sjedinjenim Državama Sjeverne Amerike katolička Crkva ima ista prava kao i druga obična društva. Samo se brine za svoje svećenstvo, crkve i škole. Ipak je moć katoličke Crkve u Americi vrlo velika.

Od 126 milijuna stanovnika 21 milijun je katolika. A katolicizam u vijek napreduje, jer rastu katoličke obitelji, a i broj obraćenika. Dandanas Crkva prima u svoje redove svake godine 50 hiljada novih vjernika.

Amerikanci nisu samo katolici po imenu, nego i živu katolički, tako da bismo željeli, da i kod nas tako žive. Sveučilišni profesor u Lille-u Battifol, kad se vratio iz Amerike ističe, da 90 posto američkih katolika vrši svoje vjerske dužnosti. Imaju 20 hiljada svećenika i 100 hiljada redovnika, od kojih se 75 hiljada bavi poučavanjem u školama.

Osobitu brigu posvećuju štampi. Imaju deset dnevnika, 150 tjednika, 162 mjeseca, a 34 lista izlazi svaka tri mjeseca.

Dok je protestantizam razdijeljen u 200 sekta i pomalo propada, doltle se katolicizam sve više učvršćuje na američkom tlu.

ŽIVOTS CRKVOM

Crkveni kalendar

Nedjelja, 29. VIII.: Petnaesta nedjelja po Duhovima. — Usjevovanje sv. Ivana Krstitelja. Danas sv. Crkva slavi spomen dan smrti sv. Ivana Krstitelja. Ivan je neustrašivo korio kralja Irudu radi njegovog nemoralnog života i govorio mu, da ne smije živjeti u suočaju sa ženom brata svoga. Ovim svojim muževnim nastupom navukao je Ivan na se mržnju i osvetu Irudu, a još više suočnice njegove Irudice. Na rođendan kraljev tako se kralju svidio ples mlade Salome, kćerke Irudice, da se zakleo, da će joj dati sve, štograd zapita, pa bilo i polovicu kraljevstva. Djevojka, nagovorena od majke, nije zatražila pola kraljevstva, već nedužnu i svetu glavu najvećeg sveca — sv. Ivana Krstitelja. Zahtjev djevojke bijaše ispunjen, i glava sv. Ivana bijaše otsječena i na tanjuru donesena zloglasnoj Irudici.

Ponedjeljak, 30. VIII.: Sv. Ruža Limska. Živjela je koncem 16. v. u državi Peru u Južnoj Americi. Nevino svoje tijelo trapila je i teško mučila. Iza dugu bolesti preminula 24. t. mj. g. 1617.

Utorak, 31. VIII.: Sv. Rajmund, kardinal i isповjednik. Pripadao je redu za otkup robova. Kad mu je poneštalo sretstava za otkup robova, sam se prudio u ropstvo, eda bi nekoliko robova otkupio i oslobodio. U ropstvu propovijedao je sv. evangelje Muhamedancima. Ovi mu za kaznu metnuše na usta teško gvožđe, što bi ga smio odložiti samo, kad bi primao hranu. Umro je g. 1240.

Srijeda, 1. IX.: Sv. Egidij, opat. Rudio se u Ateni od kraljevske porodice. Odreće se svijeta i u jednoj pustinji, potpuno nepoznat, proživio je svoj vijek u najvećoj pokori.

Cetvrtak, 2. IX.: Sv. Stjepan, madarski kralj. Mnogo je zasluga stekao za pokrštenje Madara.

Petak, 3. IX.: Prvi petak. — Sv. Manskue, biskup i isповjednik u francuskom gradu Tulu.

Sabota, 4. IX.: Sv. Mojsije, prorok, — Sv. Rozalija. Živjela je u Palermu kao čista i nevina djevica. Rodena je od kraljevske porodice. Za ljubav Isusovu prezela je bogatstvo, ostavila kraljevski dvor i povukla se u pustinju, gdje je samotno živjela u pokori i molitvi i premisla na glasu svetosti.

XV nedjelja po Duhovima

Citanje poslanice blaženoga Pavla Apostola Galatima (5, 25-26 i 6, 1-10):

— Braćo! Ako po duhu živimo, po duhu i hodimo! Ne budimo željni tašte slave dražeći jedan drugoga i zavideći jedan drugomu. Braćo, ako bude čovjek i zatečen u kakvom grijehu, vi koji ste duhovni, poučite takvoga krotkim duhom pazeći na sebe da i ti ne budeš iskušan. Nosite bremena jedan drugoga i tako ćete ispuniti zakon Kristov. Jer ako ko misli da je što kad nije ništa, sam sebe vara. A svaki neka ispiša svoje djelovanje, i tada će samo u sebi imati slavu a ne u drugome, jer će svaki svoje breme nositi. A onaj koga se poučava riječju, neka dava dio od svakoga dobra onome koji ga poučava. Ne varajte se:

— Ne odgovara li to točno Pavlovim riječima u današnjoj poslanici: „Ne varajte se; s Bogom se ne ruga, jer što čovjek posije, ono će i požeti. Jer si se u tijelu svojem, od tijela će požeti i raspadljivost; a ko si se u duhu, od duha će požeti život vječni“?

Kršćani, stvoreni smo za život, a ne za smrt! Život, pravi Božji Život,

s Bogom se ne ruga, jer što čovjek posije, ono će i požeti. Jer ko si se u tijelu svojem, od tijela će požeti raspadljivost; a ko si se u duhu, od duha će požeti život vječni. A dobro činiti da nam ne dodija, jer čemo u svoje vrijeme žeti, ako ne malakšemo. Zato dakle, dok imamo vremena, činimo dobro svima, a osobito onima koji su nam svoji po vjeri.

— Slike sv. Evandje po Luki (7, 11-16). — U ono vrijeme idaše Isus u grad koji se zove Naim, i s Njim idahu učenici Njegovi i mnoštvo veliko. A kad se približavaše vratima gradskim, gde iznosašu mrtvaca, jedinica matere njegove, i ona bješe udovica; i s njome bijaše veliko mnoštvo građana. Kad ju vidje Gospodin, ganut milostrem spram nje, reče joj: Ne moj plakati! Pa pristupi i dotakne se nosila. (A oni koji nošaju, stadoše.) I reče: Mladiću, tebi govorim, ustani! I podiže se koji bješe mrtav, i stade govoriti. I dade ga materi njegovo. A svih obuze strah i veličanu Boga govoreci: Velik prorok ustade među nama i Bog pohodi puk svoj.

Život bez smrti

Bog ne pozna smrti. U Njemu je samo život. A ni čovječja duša ne umire, ako živi u Bogu, ako u sebi ne prestano čuva Milost koja se u njoj nastanila od prvoga časa svetog krštenja.

Glavna misao današnje nedjelje posvećena je životu. — Isus, gospodar života i smrti, susreće pred vratima grada Naima sprovod i tom prilikom oživljuje mladića, sina jedinica neke udovice. I dok se mnoštvo koje je pratilo Njega, kao i ono koje je išlo u sprovodu, čudom čudi, čini nam se da čujemo Kristove riječi: „Ja sam uskrnuće i život; ko vjeruje u mene, ako i umre, živjeće“.

Svaka je nedjelja, kako je toliko puta naglašeno, spomenan Uskrs, ali mora nam biti i obnova krsnoga zavjeta, krsne Milosti koja se obnavlja i povećaje na izvorima svetih sakramenata, a osobito primanjem presvete Euharistije. I to je tek pravi život duše! Krist je, naime, rekao:

„Ko jede tijelo moje i piye krvo moju, ima život vječni i ja ēu ga uskrnuti u najposljednji dan“.

I danas može Krist oživjeti mrtvaca. Ali On radije oživljava duše. A to je, sigurno, veće djelo! — Međutim će doći dan kad će nam i mrtva tjelesa svih nas oživjeti; biće to na sudnjem danu. No i taj dan ćemo jedino onda radosni dočekati, ako dozvolimo da nas Krist u ovom životu duhovno uskrisi, ako Milosti ne zaprijećimo put u našu dušu.

Ne odgovara li to točno Pavlovim riječima u današnjoj poslanici: „Ne varajte se; s Bogom se ne ruga, jer što čovjek posije, ono će i požeti. Jer si se u tijelu svojem, od tijela će požeti i raspadljivost; a ko si se u duhu, od duha će požeti život vječni“?

Kršćani, stvoreni smo za život, a ne za smrt! Život, pravi Božji Život,

ušao je u nas na svetom krštenju. A Crkva je kroz svoju godinu rasporedila nedjelje, da, svetkujući ih s razumijevanjem, rastemo u tom milosnom životu do punine Kristove.

Očekujući smrt, mislimo samo na život. Život je naš dio i naša baština, jer je Sin Božji došao k nama samo zato da „dade život svijetu“.

„Neka nas, Gospodine, čuvaju Tvoja otajstva i neka nas brane od nasrta davolskih“. (Prikazna molitva).

Liturg

Po svijetu

ZABRANA KOMUNIZMA U SVAJCARSKOJ. Federalni savjet usvojio je odлуču federalne skupštine u pogledu garancija, koje sadrže tri ustavna zakona ženevskoga kantona, usvojena prilikom referendumu od 13. VI. t. g. Jedan od tih zakona zbranjuje na zemljištu ženevskog kantona dječatnost udruženja i organizacija, koje bilo posredno bilo neposredno zavisne od komunističke Internationale, pošto je ta dječatnost opasna po državu i javni poredek.

PAMETNA ODLUKA AUSTRIJSKE VLADE. Austrijska vlada odlučila je, da nabavke za vojsku ne predaje samo velikim poduzećima, već i malim obrtnicima, tako da će oni dobivati izradbu u manjim klinicama.

KARDINAL FAULHABER PROTIV NACIONALSOCIJALISTICKOG SHVACANJA BRAKA. Kardinal Faulhaber prilikom vjenčanja princa Orleanskog i prince Marije Bavarske održao je govor, u kome je oštvo kritikovao nacionalosocijalističko shvaćanje braka, koji se, po njemu, nalazi na najnižem etičkom nivou. Istakao je svetost crkvenog braka i izjavio, da nijedan narod nije u stanju da doživi svoj preporod i da dostigne jedan stvarno visok kulturni nivo, ako posmatra brak isključivo sa rasističkog stanovišta.

NIJEMCI USPJESNO PRELETJELI ATLANTIK. Njemački hidroavion „Nordmer“ prešao je Atlantski ocean bez ikakvog incidenta.

NOVA SPANJOLSKA. „Revue Belge“ donosi razgovor sa generalom Francom, koji je rekao, da je glavna njegova svrha istrijebiti komunizam u Spanjolskoj. Međutim nova Španjolska neće se graditi na demokratskom sistemu, nego na daleko skupocenijim idealima. Pitanje državne reforme bit će prepusteno samom narodu na odluku. Nacionalna Španjolska želi sa svima državama prijateljstvo osim sa sovjetskom Rusijom. Ona neće nikada prepustiti kome drugom svoje teritorije.

KATASTROFALAN CIKLON opustošio je sjevernu jadransku obalu Italije. Ciklonijski vjetar, koji je bjesnio uz prolom oblaka, počinio je velike štete u Veneciji, a osobito na Lidu. Međutim ovđe nije bilo ljudskih žrtava. Na plažama naprotiv kod Riminija u kupalištu Igea ciklon je odnio krovove s 50 kuća i do temelja porušio 12 kuća. Pri tome je bilo i ljudskih žrtava: 22 ranjena i 4 mrtva.

Posebno gauće očutjeli opazivši nekada tako slavnu zadarsku gimnaziju, tu doista rasadnicu znanosti, koja je časno odgojila čitave naraštaje vrle dalmatinske inteligencije.

Misleći na tu pravu hraniteljicu znanjem i znajući, kakva je većina današnjih škola, dolazile su mi u pamet riječi velikoga katolika Perazzo: „Nekoč su škole bile drugi roditelji, koje su u mladosti popunjavalni ono što su započeli kršćanski roditelji. Danas naprotiv škole brišu onaj zlatni roditeljski odgojni utisak. Dvanaestna škola bez vjere postala je mjesto veoma opasno, u koje razboriti roditelji ne mogu bez strepnje slati djecu, koja se vraćaju kući noseći nečega više, a drugoga manje: više zloće, a manje kreplosti. U današnjim školama ima previše pogrešne slobode, koja vodi bezboštvo, nećudorednosti, utočišta i izvorima Venere.“

Idući ulicama pod večernjim električnim svjetlom opazio sam, da je najveći postotak imena dućandžija, hrvatski, samo što su pisani svršecima po predgajskom pravopisu iz vremena Belostenca, Mušickog i t. d.

Cini mi se, da sam ostavljući. Zadar imao osjećaj Jugurte, dok je ostavljao Rim i govorio o njegovoj propasti, ako se kupac nađe, samo što sam mjesto kupca mislio na čovjeka pravice i snažne volje. F. Denys

Podlistok

Točkice s putovanja

3. U bolnom sjećanju

U jutarnjem rumenilu bio je Zadar tužan, tih, bez života sanjajući o prošlosti, koje već nema. Nekada je bio grad slave, stup mora, stjecište ratne sreće, o čije su se zidine kroz vjekove lomile glave i kopljia.

Danas pak vene i mre, jer je kô otsječena grana od lipinoga debla, iako se nalazi usred njezine raskošne krošnje.

Bolno se sjećam jedinstvenoga slučaja u njegovoj burnoj povijesti i mislim, kako su ga u podloži varci bez mača, topa i prava zaposjeli zadnji vlasnici. Kao prijatelji došli, zatvorili se iznutra, a kad je htio stisnuti pesti i škrinuti Zubima, bilo je već kasno, jer mu uperiše u grudi topovske cijevi. Na mirovnim pak sijelima velikodušno se odreće njega i sam „zakoniti“ gospodar, koji je oči fiksirao prema makedonskom zapadu i jugu. Eh, tada je pedal na jugu bio važniji, nego cijele pokrajine na dijeljim zapadu! Bilo je to onda, kad se u nekom ludom bratinskom zanosu nije pitalo: Tko će piti, a tko li plati?

U mutnom se moglo sve učiniti,

pa i sjekiru u dinarske hridi kao u maslac zarunuti.

Zadar kao da se sjeća ove sramote pa svojom šutnjom i mrtvilom odaje počast svojim gospodarima.

Tek se probudi, tek se prene, kada začuje zvukove milozvučnoga narodnog jezika, kada njegovim ulicama zastruji novi život Prečana, koji u dnevnom poslu dolaze k njemu. Tada se razigra i ispunja bukom, misleći, da je kucnuo čas oslobođenja, ali ne zadugo, jer sve umire, sve se stiša, kad se Prečani i ostali naši okolišni ljudi, prodavši zelje i voće, sa siromašnom naplatom u podne povrate kući.

Tada nastupa večernje mrtvilo, koje je slično jutarnjem, iz kojega ga dnevno probude okolišni naši ljudi, da ga dnevno prevare u nadu.

4. Kroz ulice

KAKVA "VJERSKA SLOBODA" VLA-
DA U CRVENOJ SPANJOLSKOJ! Prema
vijestima iz Valencije tamo je prošlih dana
po prvi put od početka gradanskoga rata
odslužena sv. Misa. Misu je služio jedan
svećenik kojega su republikanske vlasti
teškom mukom pronaše i prisilile, da
služi sv. Misu. Na ulazu u crkvu nalazila
se sećiri vojnika u punoj bojnoj opremi.
Misi je prisustvovalo samo nekoliko vjernika.
Valencijskoj vlasti je bilo stalo, da se
odsluži ova Misa, kako bi inozemstvu ja-
vila, da na njezinom teritoriju vlada pot-
puna vjerska sloboda.

TROGODISNJE CUDO OD DJETE-
TA. Trogodišnja djevojčica Roksan Herik
iz Monroa proglašena je u Americi za „ču-
do od djeteta“. Već sada odlično čita i
piše, te po izjavi stručnjaka ima inteligenciju
naprednog djeteta od osam godina.
Naročito komisija stručnjaka, na osnovu psi-
holoških ispitivanja, proglašila je ovo dje-
te za pravi fenomen.

ZASJEDANJE DRUSTVA NARODA
javno se odgodilo zato, jer još nije do-
ršena velika dvorana za vijećanje u novoj
Liginoj palači, a stvarno se čeka na svr-
ak pregovora Italije i Britanije za njihovo
zbljenje.

BRAZILIJSKA VLADA PROTIV
KOMUNIZMA. Na konferenciji, održanoj
u brazilijskom ministarstvu unutrašnjih poslova
zaključeno je, da se pojača borba državnih
vlasti protiv komunizma.

NA SANTANDERSKOM BOJISTU na-
cionalističke čete ubrzale su svoje napredovanje.
S istoka i juga nastavljaju svoju ofenzivu.
Zaposjele su lučki grad Castro Ur-
bales i nastavljaju maršem prema Laredu,
koji leži na pola puta između Bilbaoa i San-
ander. Južna kolona, koju sačinjavaju karisti,
zaposjela je više mjesta. Ona održava
vezu s kolonom, koja napreduje duž obale,
e je zaposjela brdo Ando na cesti Burgos-Santander.
Nove nacionalističke linije na
ugu udaljene su od Santandera samo 12
km. Zapadna kolona osvojila je grad Tor-
relavega, gdje je narod oduševljeno dočekao
četore aliste. Svakoga ča se dakle sada očekuje
epad Santandera, jer je njegova sudbina već
začaćena. Cernirane vladine marksističke
čete morat će se predati prema sadašnjem
vojničkom položaju, u koliko im ne bi po-
šlo za rukom pobjeći morskim putem.

KINESKO-JAPANSKI RAT. Japanci su
poslije izdašne topničke pripreme prešli na
više mjesta oko Sangaja u protunavalu te
im je pošlo za rukom baciti Kineze iz pred-
njih položaja. Svježe kineske čete bore se
s velikim junaštvo za svoje položaje. Ja-
pancima je uspjelo iskrcati oko 50 hiljada
vojnika u blizini ušća Jangtsekjanga i Hu-
angpua, radi čega je kod Kineza zavlada-
velika zabrinutost te sada hitno moraju mijenjati
svoje ratne planove, da im Japanci
ne bi ugrozili pozadinu. Općenito se drži,
da će negdje istočno od Vusunga doći
do odlučne bitke.

NAJDUZI MOST U EVROPI. Na ro-
tenden danskoga kralja Kristijana, 26. IX.,
otvorit će se na veoma svečan način najduži
most u Evropi, koji spaja ostrva Zeland
i Falster. Ovaj most dug je 3550 metara.

IVAN BUTKOVIC OTPUTOVAO. Pret-
jednik „Hrvatske Zajednice“ u Americi, g.
van Butković, koji je zajedno s američkim
Hrvatima boravio u Zagrebu oko mjesec
dana, a koji je u tom razmjeru kratkom
remenu stekao mnogo simpatija i prijatelja
norao je otputovali iz Zagreba prije os-
tizanja američkih Hrvata. Kako je njegov od-
azak uslijedio na gao, to se na kolodvoru
abrazao samo oveći broj nujužnih prijatelja i
znanaca. Do granice su ga otpratili dr Per-
nar, dr Benović i g. Kvaternik. Prije od-
laska izjavio je, da mu je u domovini bilo
nedu braćom Hrvatima prekrasno, pak je
poslao svima onima, koji su ostali u domovini,
mnogo iskrenih želja i pozdrava.

VLAHOV
OKREPLJUJUCI ŽELUDACNI
ELIXIR

ZDRAVSTENI
GORKI LIKER
SVJETSKOG GLASA

proizvoda
jedino
R. VLAHOV
ŠIBENIK

Protiv bezbožnog komunizma

Papina enciklika „Divini Redemptoris“

(Nastavak 17.)

Katolička Akcija

64. Poslije ovoga poziva svećenstvu upravljamo svoj očinski poziv našim predagrim sinovima svjetovnjacima, koji vojuju u redovima one Katoličke Akcije, koju toliko volimo i za koju smo drugom prilikom izjavili, da je u ovim tako teškim prilikama Crkvi dana „pomoć osobitom providnošću Božjom“. Katolička Akcija ima zaista značaj pravog socijalnog apostolata, kad se konačno bori za to, da Isus Krist sretno zwavlja ne samo pojedincima, nego i u obiteljima i u ljudskom društvu. Radj toga se ona mora u prvom redu narocito truditi, da što je moguće najrevnije odgoji duhove svojih članova i izvježba ih za Gospodnje bojeve. Takvom odgoju članova, koji je, ako ikad, u ovo naše doba i presvremen i prepotrebit, koji kao osnov treba da prethodi svaku neposrednu i uspešnu akciju, divno će doprinijeti najprije posebni klubovi za studij, pak isto tako održavanje sastanaka kroz tjeđan s predavanjima o socijalnim pitanjima, sistematski tečajevi i svi drugi pothvati, koji osobito idu za tim, da pokažu, na koji način i kojim putem se može riješiti kršćansko socijalno pitanje.

65. Nema sumnje, da će tako dobro osposobljeni borci Katoličke Akcije biti prvi neposredni apostoli onih svojih drugova, skojima skupa rade, te će postati pomoćnici svećenicima

Naša uzdanica

Veliko krížarsko slavlje u Murteru

Križarska omladina je tu. Već niz godina ona djeluje u hrvatskom narodu i narod je poznat kao svoju omladinu, omladinu, koja je u najtežim časovima hrvatskoga naroda patila i trijelila sa svojim narodom. Pa baš za to ta omladina vedra i ponosna čela stupa pred svoj narod, a narod je burno pozdravlja i privija na svoje hrvatsko sreću. Da, narod, hrvatski narod, a o izrodima ne govorimo, jer su grobari hrvatskoga naroda u isto vrijeme i grobari križarske omladine.

U nedjelju 22. t. mj. imala je svoje veliko slavlje križarska omladina šibenskog okružja u Murteru. Križari i Križarice iz Murtera pozvali su svoju braću, da dodu u njihov Murter, da se vide, da zajednički manifestiraju svoju križarsku misao. Braća Murterini imali su toga dana i posvetu svojih barjaka.

Već u 8 sati ujutro imali su murterski Križari - ce - njih oko 200 - zajedničku sv. Misu, preko koje su svi pristupili sv. Prci, da nahrana svoje mlade i poletne duše Kruhom života. Preko sv. Mise održao je oduševljeni govor svojim Križarima - icama njihov dugogodišnji župnik preč. don I. Berak.

Poslije podne su počeli stizavati gosti. Već u 2 sata dodoče Tješnjani sa svojom glazbom, koja je, svirajući kroz selo, unijela novo rasploženje u Murter. Sad su se Murterini stali spremati, da dočekaju goste, koji su imali doći parobrodima i motorima. Najprije dolazi motor iz Žirja sa svojih 150 izletnika. U 3½ sata stiže parobrod iz Preka krcat Križara i Križarice te njihovih prijatelja. Tu su Križari - ce iz Preka, Lukorana, Dobropoljane, Tkona, Filip - Jakova i Biograda n/m. S njima je prečka glazba i 2 fanfare iz Preka i Lukorana. Odmah zatim je prispio i parobrod iz Šibenika, također pun križarske omladine i njihovih prijatelja iz Primoštena, Šibenika, Prvić Sepurine, Vodica, a s njima je i fanfara iz Zlarina. Glazbe i fanfare sviraju, domaći srdačno pozdravljaju goste, oduševljenje raste i prolamaju se poklici „živio“, izmiješani sa križarskim pozdravima.

Sad se formirala veličanstvena povorka, kakve još Murter nije video. Križari - ce, podijeljeni na satnje, predvođeni križarskim i hrvatskim zastavama, glazbama i fanfarama stupali su ponosno i vđero, a sve u Murteru, malo i veliko, naše i protivničko, i zašlo je, da vidi tu dičnu četu križarske omladine. Povorka je išla prema župskoj crkvi, gdje je obavljen blagoslov sa Presvetim, a zatim se opet

tim, što će ustrajno nastojati, bilo da svijetlo istine što šire prošire bilo da ublaže tolike tjelesne i duševne nevolje među onim društvenim slojevima, koji su više puta zato nepristupačni za rad službenika Božjih, što su ili postali lakoumono šrtvom raznih predstava u svećenstvu ili što su zapali u vrlo žalosni vjerski nemar. Na taj način će pod vodstvom naročito iskusnih svećenika muževno i velikodušno suradivati u tom djelu vjerske pomoći radničkim slojevima. To nam je najvećma Naši, vidimo najprikladnije sredstvo, da se radnici očuvaju i zaštite od komunističkih zasjeda.

66. Osim ovoga pojedinačnog apostolata, često privatnog i tajnog, ali uvijek vanredno korisnog, zadaća je članova Katoličke Akcije, da usmeno i pismeno što više prošire onaj nauk, koji se nalazi u javnim dokumentima Šv. Otca Papu, a koji dovodi do kršćanskoga uređenja države.

Pomoćne organizacije

67. Oko Katoličke Akcije okupljaju se organizacije, koje smo Mi već nazvali njezinim pomoćnim organizacijama. I ova društva ovom prilikom očekujemo, da što izdašnije suđuju u ovom radu, o kome govorimo, a koji je u ovo naše doba od tolike važnosti, od kolike najviše može da bude.

(Nastavit će se.)

Po državi

EUHARISTIJSKI KONGRES U STAREM BECEJU održan je 15. t. mj. uz ogromno učeće pobožnih vjernika iz čitave Bačke. Svečanu sv. Misu održao je bački biskup preuzv. g. L. Buđanović, koji je nakon Mise održao govor na tri jezika, Iz tog je održano svečano zborovanje sa govorima na hrvatskom, madarskom i njemačkom jeziku. Hrvatski su govorili presv. g. Rajić Blaško i Lj. Vučković. Kongres je završen svečanom popodnevnom procesijom, u kojoj je sudjelovalo nekih 15 tisuća duša.

BOLEST PREUZV. CAREVIĆA. Dubrovački biskup preuzv. g. dr Carević na konu euharistijskog kongresa u Dubrovniku nalazio se u Palama kraj Sarajeva na odmoru, gdje se teže razbolio te je morao biti prevezen u sanatorij u Sarajevo. Boluje od bronhijalne krvave upale pluća, koju čini se, da je dobio još u Dubrovniku za vrijeme euharistijskog kongresa, oko koga je veoma naporan radio. Srećom ima veoma zdravo i jako sreću, te je prebolio kruz i, ako ne bi nastupile kakve komplikacije, izbjegao je tragičan svršetak u relativno još mlađim godinama (55 g.). Dok mu želimo što skorije ozdravljenje, preporučamo ga u pobožne molitve.

† DR IVAN DUJMUSIC. Prošlih dana umro je u Sarajevu u 60. godini života prof. dr Ivan Dujmušić, apost. protonotar i umirovljeni katehet sarajevske gimnazije. Tri puta je bio urednik „Vrhbosne“, a napisao je više religioznih i moralno-asketskih djela. Zadnje vrijeme živio je povučeno u samostan „Egipat“, gdje je i umro. P. u m!. VRHBOSANSKI NADBISKUP DR IV. EV. SARIC ovih dana odlazi na euharistijski kongres Dortmund.

SEDMAD STOTINA SLOVENACA IZ ITALIJE, pod vodstvom goričkoga biskupa Margottija, posjetilo je Bled i Brezje, poznato proštenje, te Ljubljani, gdje su od svojih sunarodnjaka bila veoma srdačno i bratski primljeni i pozdravljeni.

IZVOZ BAUKSITA je ove godine veći nego lani. Dnevno se željeznicom izvozi u Njemačku oko 500 tona bauksita, a svakoga mjeseca u našim glavnim lukama ukraća se bauksitom po nekoliko parobroda.

MITROPOLIT DR DOŽIĆ O BORBI PROTIV KONKORDATA. Crnogorsko-pri-morski mitropolit dr Gavril Dožić održao je u svojoj crkvi u Cetinju propovijed o odnosu crkve, države i političkih stranaka. U vezi s time osvrnuo se na borbu protiv konkordata te je rekao, da se konkordat ne smije uvlaci u političku borbu i postavljati ga kao bazu za političku akciju stranaka protiv vlade. Pravoslavna crkva ne smije se dati zavesti u političku borbu. Crkva ima druge dužnosti, koje su joj izričito odredene. Te je dužnosti pravoslavna crkva prema svom narodu vršila u prošlosti, pak treba da ih vrši i u budućnosti. Poziva narod, da se ne da zavesti od strančara, koji nastupaju tobože kao čuvari pravoslavne crkve, a s tom crkvom nikada ništa zajedničkoga nije imali. Neka se kloni svih nerđa da i ne nasjeda neprijateljima, koji hoće da izrabite crkve u svoje stranačko-političke svrhe. S povjerenjem neka gledaju na rad kraljevske vlade, koja je pokazala mnogo spremnosti i rješila važna državna pitanja. → Vjernici, koji su do posljednjega mesta ispunili crkvu, saslušali su s velikom pažnjom ovaj govor.

Naši dopisi

Olib

KRIŽARSKI TEČAJ. Kao i prošle godine tako i ove V. K. B. poslalo je svoga delegata za održanje tečaja u našem mjestu. Tečaj je trajao od 12. do 16. t. mj., a vodio ga je brat Znidaršić Lav. Braća Križari su imali po dva predavanja prije podne i dva poslije podne, a tako i mali Križari. Uz tečaj braća Križari dali su i akademiju prigodom blagdana Uznesenja Bl. Dj. Marije na nebo, koja je veoma lijepa i uspjela i završila pjevanjem križarske himne, koju su pjevale naše Križarice, uvježbane od č. sestara Dragocjene Krv.

BLAGDAN UZNESENJA BL. DJ. MARIE NA NEBO. Ovo je za Olibljane jedan od najvećih blagdana, jer je Velika Gospa njihova zaštitnica, kojoj je posvećena župska crkva. U tu svrhu crkva je bila lijepo iskićena, a pjevanje, vodenje od naših požrtvovnih č. sestara Dragocjene Krv, doseglo je vrhunac, jer je zbilja umjetnost; u tako kratko vrijeme tako odlično uvježbati seoske djevojke. Pjevali su novu lijepu misu od Matijolja.

VESELA POJAVA. Poznato je, da su naši Olibljani većinom okrenuti prema Americi, jer maleni otok ne može da svih hrani, pak zato idu u daleku Ameriku na

U Murteru je križarska omladina snažno dovinula svima, da jest i da ostaje uvijek vjerna Bogu i hrvatskoj domovini.

rad i tako pomažu svoje kod kuće. I oni u Americi dočuli su za rad naših č. sestra da odgoj naše djece i to, što su uvele lijepo pjevanje u crkvi, te se i oni vesele napretku svoga mesta. Znajući oni, da nemamo harmonijuma, a još manje orgulja, koje bi dolikovale našoj lijepoj župskoj crkvi i time uveličala pjevanje i slavu Božiju, to su Hanžić Franjo i Mošunić Ivan započeli sa sakupljanjem milodara za orgulje, i već su sakupili i poslali 102,50 dolara. Veoma lijepa, utješljiva i hvale vrijedna pojava. Samo braćo, naprijed! Ova svotica neka bude kao početak i kvas, pa malo pomalo, zrno do zrna, doći će i pograči i pomoći Božjom orgulje. Hvala našoj braći, koja sakupljaju i daju za svetu crkvu, a sve neka pak bude na čestoga, a potomcima primjer, kako moramo ljubiti Boga i dom svoj! Neka Bog blagoslav započeti pothvat!

Olibljanin

Zlarin**MLADOMISNIČKO SLAVLJE**

Velika Gospa je blagdan koji naročito štuje naše selo, jer je slika Uznesenja na glavnem oltaru velike crkve. Ove pak godine taj dan je bio uveličan prinosom pre Žrtve Svetišnjemu našegu mještaniću vlač. don Sreću Diomartiću, koji je nedjelju prije bio od Preuzvišenoga zaređen za svećenika.

Na Veliku Gospu je Zlarin bio pred crkvom, župnim dvorom, a naročito prema mladomisnikovom kućom okićen zelenilom i hrv. zastavama.

U 9,30 sati krenula je povorka od crkve do kuće mladomisnikove. Na čelu udara fanfara, a za njima djevojčice u bijelini kao kakvi andeliči nose misno ruho, zatim svećenici, pa časne sestre i mnoštvo svijeta. Pred kućom je vlač. Diomartić obukao misno ruho, primio majčin blagoslov, našto mu je sestra u ime obitelji izrekla diriglje riječi kojima ga oni žrtviju Bogu za spas neumrlih duši i za što sretnije dane ispaćene Hrvatske. Pred crkvom je zanosno deklamirao jedan dječak.

Sv. Misi u prepunoj crkvi prisustvovali su prepoziv. g. don R. Pian, preč. gg. kanonici don A. Šare i don I. Bjačić te svećenici iz okolnih mjeseta i fratři iz P. Luke. Propovijed o težini i uvišenosti svećeničkoga zvanja i o koristi Hrvatskoj od dobrih svećenika izrekao je preč. g. don A. Šare. Preko sv. Mise lijepo je pjevao mješoviti crkveni Zbor, koga je izvježbao i njim dirigirao župnik vlač. don S. Pavlić. Sv. pričest njegove rodbine bio je čas općeg narodnog ganuća.

Poslje sv. Mise narod je ljubio mladomisniku ruke i primao sličice na usponu.

Na objedu su bili rodbina i prijatelji mladomisnikovi te pretstavnštvo općine i sela, liječnik g. Romac, svećenstvo i klerici. Redale su se zdravice, kojima su svi željeli, da bi njegov budući život bio Bogu ugodan, dušama spasonasan, a Hrvatskoj dičan. Neka bude Božji i hrvatski svećenik. Na koncu su pročitane brojne brzojavne čestitke. Osobito dirljiva je bila očeva, koji kao radnik u Americi godinama se muči i strada, da bi othrario i školovao sina, pa se sada raduje njegovoj žrtvi i želi, da bude „na sreću proganjeno i ispaceno hrvatskog naroda“. Kolika žrtva! To je primjer staroga hrvatskog i katoličkog poštenja!

— —

Knin**GRADNJA ZAVJETNE SPOMEN-CRKVE U BISKUPIJU**

U selu Biskupiji kod Knina, na mjestu, gdje se u doba hrvatske narodne samostalnosti dizala veličajna katedrala hrvatskoga kancelara biskupa (u ono vrijeme je kninski biskup nosio titulu hrvatskoga biskupa, te je bio protonotar, kancelar hrvatskog kralja i glavni suradnik hrvatskih velmoža), danas se podiže zavjetna spomen-crkva slavnoga kralja Zvonimira. Crkva se gradi po starohrvatskom stilu, što ga je izradio naš veliki umjetnik, kipar svjetskoga glasa Ivan Meštrović. Isti je izradio kip Majke Božje sa djetićem Isusom, koja je obučena u našu petropoljsku nošnju. Po tome će se i crkva zvatiti N A S A G O S P A . Nad glavnim portalom g. I. Meštrović će izraditi kip Isusa u naravnoj veličini. Čim crkva bude gotova, g. I. Meštrović će oba kipa pokloniti Odboru za gradnju crkve.

Kako se saznaje, na proljeće će akademski slikar Kljaković izraditi freske, ne tražeći za to nikakove nagrade; dok će naš bijeli Zagreb pokloniti tri zvona.

Ova crkva gradi se pod visokim pokroviteljstvom hrvatskoga metropolite dra Antuna Bauera, a pod pretsjedništvom najvećeg hrvatskog kipara gosp. Ivana Meštrovića. Radovi oko izgradnje crkve veoma lijepo napreduju. Mjesni Odbor za podizanje je iste crkvice poslaće ovih dana na svu hrvatsku i katoličku javnost apel za materijalnu pomoć. Svaki i najmanji obol Odbor će visoko cijeniti i nositi trajnu hvalu dobročiniteljima.

Ovih dana u prostorijama ovdašnjeg Samostana sv. Ante Odbor je sazvao širi sastanak, na koji su pozvani Hrvati Knina u svrhu upoznavanja sa dosadašnjim radom. Po toj zadaći, u ime Odbora, govorio je mp. o. fra B. Topić, koji je u kratkim ertama očtuo prijegorni rad članova Odbora za sakupljanje potrebnih sredstava. Osobito ističe zasluge vrijednog sakupljača milodara o. fra I. Mengušića, koji je radi bolesti bio primoran da obustavi sakupljanje milodara i da se podvrgne liječenju. Potom je govorio o potrebi pomoći sa strane svakog Hrvata-Knininjana g. M. Sarić, a o istoriji Biskupije, katoličkom i hrvatskom lijepom duhu Knina mp. o. fra A. Bukić. Zatim je govorio g. M. Lipnjak o potrebi svestranije saradnje i o podjeli na razne sekcije.

Na predlog g. M. Sarića pristupilo se upisivanju milodara od strane prisutne gospode. Prisutni su pridonijeli lijepu svatu na ovaj sveti žrtvenik kršćanskih i hrvatskih svetinja.

Svi mi Hrvati-katolici dužni smo odavati se molbi Odbora, te ga svi, prema raspoloživim sredstvima, pomoći, kako najbolje možemo.

Imena dobročinatelja (darovatelja) bice objelođanjena u našoj dnevnoj štampi, a po dovršenju crkve bice otiskana u zlatnu knjigu!

Jean

Soline (Dugi otok)**SMRT SJEMENIŠTARCA R. STIPANOV**

30. srpnja t. g. preminuo je sjemeništar Robert Stipanov uč. V. r. Šibenske gim.

U studenom prošle godine legao je u krevet. Od tada pa do svoje smrti nije se dizao, već je u ustrpljenju i siromaštu izgarao kao voštanica na krevetu. Svi, koji su ga posjećivali, uvjelri su se, da veselo i potpuno predano u volju Božju ostavlja svijet. U zadnje vrijeme pričeščivalo se svakoga petka, pa je tako pun duha razveseljavao svoju tužnu i siromašnu obitelj. Dva dana pred smrt počeo se ustao, skupio sve sile i počeo glasno pjevati kao andeo. Pjevao je ganutljivo svojot siroticu majci i zahvaljujući joj, što mu je život dala, te molio dobrog Isusa, da joj bude plaća na nebu. Tako redom pjevao je dobroj sestri i bratu. Plać prelamanao se kućom na taj njegov pjev i majka se nije mogla umiriti. Bio je labudov pjev prije smrti. Molitve je umirućih svom dušobrižniku odgovarala.

Živio je kao pravi andeo i umro veseo, da je tako malo trpio, a zaslugo nebo.

Sprovod drugoga dana sudjelovalo je cijelo selo uz glasni plač, jer je Robert bio neda siromašne udove majke, koja je već toliko preživjela, i uzdanica cijelog sela. Osim domaćeg dušobrižnika vlač. don Ante Oštrića sprovod je sudjelovao i vlač. don Andrija Oštrić, a od sjemeništarca Uglešić i Vidučić. Križari i Križarice izradili su i nosili svoje vijence.

Preporučamo znancima i prijateljima da ga se sjete u svojim molitvama.

Dvije savremene sličice s otoka Pašmana

Apostazija djevojaka. Pred malo dana istupile su iz katoličke Crkve djevojke: Veršić Danica i Belini Marića, da se mogu vjenčati za žandarme koji su pravoslavne vjere. Ovo su prve pojave na otoku, a čini se, da će ih još nekoliko istupiti iz istih razloga. Žalosnim pojavama valja nadodati, da obadvije novoobraćenice nisu rodom iz Pašmana, nego došljakinje, koje će zastalno svojim primjerom zavesti i druge u svoje kolo. Već se spremi i sestra Danice Veršić da slijedi svoju uzoritu sestru. Mladim damama želimo svaku sreću u žarkom ispunjavanju dobro im poznate nove vjere, a roditeljima poručujemo, da će jednoga dana biti odgovorni za svoju dječecu na sudu, gdje ih neće moći nitko braniti.

Nepotrebna surova izazivanja. U selu Kraju na Gospu od Andela, narod se zabavlja i da oduška svom vjerskom određenju. Međutim nekoliko neodgovornih elemenata sa značkama prošlo je kroz selo pjevajući i izazivajući mirene ljudi. To ne bi bilo važno — jer se mlađost bila doista ponapila — da ih nije vodio poznati te-

rorista učitelj iz Kala A. Maršan. Ovaj narodni pedagog dobro je poznat u ovoj okolini, otkada je službovao u Tkunu. Kad bude zgodnje vrijeme, opisat će se njegovo pašovanje u ovom kraju, kao i ono, kako je pucao iz revolvera u školskoj zgradi za vrijeme obuke. Po noći neko je srušio stijeg, na kome je uvijek vijala zastava. Pitamo sada organe javne sigurnosti, kada će ipak jednom uspostaviti red? Zar hoće da se ponove vremena Milana Kostića?

Hrana duše

Pjesme Gabrijela Cvitana. Ovih dana iz štampe — tiskara „Kačić“ — izlazi je knjiga pjesama poznatog hrvatskog pjesnika, inače rodom iz Zatonu, sada učitelja u Betini, g. Gabrijela Cvitana.

Knjiga pod naslovom „Glas zemlje“ — posvećena oračinu iz kopačima — razdijeljena je na devet ciklusa: Roditeljsko blago, Zemlja se budi, Bratova kolajna, Miris mora i kamena, Zagora živi, S bosanskim humovom, Polomljeni cvjetovi, Gradski pločnici te Časoslov. Uvod ovoj vrlo lijepoj knjizi pjesama napisao je g. Vinko Nikolić. Knjiga je vrlo lijepo opremljena, sa 120 stranica, a dobiva se uz cijenu od samih 20 Din kod izdavača: Pod odbor „Matice hrvatske“ — Šibenik, te kod samoga pjesnika: G. C., učitelj — Betina. Kako je g. Gabrijel Cvitan suradnik i našega lista, mi ćemo u jednom od slijedećih brojeva donijeti prikaz ove lijepo zbirke pjesama.

Križarske vijesti

Križarski zbor u Filipakovu. U nedjelju 5. rujna Križari Filipjkova, uz učešće okolnih križarskih bratstava, slave svečano svoj Križarski dan.

Novo križarsko bratstvo osnovano je u Čilipima (okružje Dubrovnik) i u Titelu (okružje Subotica).

Križarski dan. Približuje se križarski dan 19. rujna. Po svim se krajevima za taj dan spremaju križarske manifestacije, u prvom redu crkvene. Svuda će biti svečana primanja u Križare, sv. Pričesti, svečani sastanci itd. Taj dan je i javno sabiranje za Križare. Narednih dana izići će prigodna uputa sa načrom propovijedi itd. za taj dan. Posebne upute daje VKB.

Odrazane svećanosti. U nedjelju 22. VIII. bile su križarske svećanosti u Bos. Brodu, koje su sjajno uspjeli uz sudjelovanje velikih masa križara. Sudjelovali su od VKB brat dr Protulipac i M. Mostovac. — Isti dan je bio križarski dan u Suhopolju za cijokraj, na kome su od VKB bili o. Poglajen D. I. i dr Cicak. — Isti dan su bile križ. svećanosti u Ošttru, gdje je sudjelovala i glazba Malil. Križara iz Zagreba te od VKB o. Ambroz Vlahov i Frane Grgić.

Održani tečajevi. U nedjelju 22. VIII. održan je jednodnevni tečaj za križare okolice u Vinogori, a držali su ga br. Benčić i Tubaković.

Radiopriredba u oči križarskog dana u Zagrebu. U nedjelju 3. listopada je u Zagrebu velika proslava križarskoga dana. U oči te proslave u subotu 2. listopada bit će na Radiostanici Zagreb križarska priredba, i to uveče. Program bit će još objeladan.

NOVA SIMBOLIČKA IGRA. Kod VKB se može dobiti nova simbolička igra: Postanak Križarstva, koja prikazuje postanak naše organizacije. Stoji samo 2 dinara. Može dobro doći i za križarski dan.

Pripreme za tečaj u Zagrebu. U Zagrebu će biti od 25 rujna do 2. listopada duhovne vježbe, a iza njih tehnički tečaj, te tečaj za vode Malih Križara. Upozorju se društva već sada, da treba na taj tečaj poslati iz svakoga mesta izaslanika.

Križarski kalendar. Križarski kalendar će izći u rujnu. Bit će lijepo opremljen. Narudžbe neka se već sada šalju na Vel. Križ. Bratstvo.

Darovi u fond našeg lista. Da počaste uspomenu pk. učitelja Ivana Čorića: Plepel Anton, čin. „Croatiae“ u Splitu, Din 20 te don Frane Grandov i don Ante Radić po Din 10. — Da počaste uspomenu pk. Margarite ud. Scarpia: Don Ante Radić Din 10. — Da počaste uspomenu pk. Stjepana Coce: Don Ante Radić i don Frane Grandov po Din 10. — Da počaste uspomenu pk. Marije Grgec: Don Ante Radić i don Frane Grandov po Din 10. — Da počaste uspomenu pk. Roberta Stipanov: Don Frane Grandov Din 10. — Uprava harno zahvaljuje.

Život Šibenika

BLAGDAN USJEKOVARA GLAVE SV. IVANA KRSTITELJA slavi se u nedjelju 29. t. mj. u crkvi sv. Ivana. U subotu uoči blagdana biće večernja u 6 s. popodne. Na blagdan biće u 5 s. ujutro lekcije. U 6 s. pjevana sv. Misa. Popodne u 6 s. biće blagoslov sa Presvetim.

BLAGOSLOV ZA DOBRU SMRT. Po običaju biće ove nedjelje, zadnje u ovom mjesecu, blagoslov za dobru smrt u katedrali. Počinje u 6 s. uvečer.

DEVENICA MALOJ GOSPI počinje u pondjeljak 30. t. mj. Održaje se u katedrali svake večeri u 7 s., a u varoškoj župskoj crkvi u 6 1/2 s. uvečer.

NA PRVI PETAK biće u crkvi sv. Ivana u 6 1/2 s. ujutro zajednička sv. Misa i pričest za Križarice, a uvečer u 7 1/2 s. blagoslov i posveta. — Za Križare i Kat.

Muževe biće propovijed i blagoslov sa Presevatom u No voj Crkvi u 8 s. uvečer.

BIRANJE ODBORA HSS ZA GRADSKO PREDJELE U ŠIBENIKU. Ovih dana izvršena je reorganizacija gradske organizacije HSS. U tu svrhu Šibenik je bio podijeljen na 4 predjela: 1) Varoš I; 2) Varoš II; 3) Grad i Gorica; 4) Dolac i Crnica. Za predsjednika predjela Varoš I. izabran je g. Marko Žaja; za predjel Varoš II. g. Joso Belamarić; za predjel Grad i Gorica g. Dane Skarica; a za predjel Dolac i Crnica g. dr Ante Nikolić. Izabrani predsjednici birače međusobno prethodnici predsjednika i imajuće pravo odlučivanja u budućem radu gradske organizacije.

PRIV. ZENSKA ZANATSKA ŠKOLA S PRAVOM JAVNOSTI u sam. sv. Luce otvara novu šk. god. 1937/38 upisivanjem dne 1, 2 i 3 septembra t. g. Nove učenice treba da su dovršile 14. god. života a najmanje da su srušile šest razreda osnovne škole ili dva razreda srednje ili građanske škole. Druge informacije pri upisu. — *Upravnik*.

SVIM CLANICAMA „ŽIVOGA SVIJETLA“ javljamo, da je nakana klinjanja za

jetla“ dana 30. VIII.—5. IX.: da se neprekidno klanjanje u obliku „Živoga svijetla“ shodno organizuje i proširi po svim hrvatskim krajev